

Onyshko, S. V. "Derzhavne rehuliuвання klasteryzatsii ekonomiky yak napriamok rozbudovy natsionalnoi innovatsiinoi modeli" [State regulation of clustering of the economy as the development direction of national innovation model]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 11 (2010): 55-61.

Porter, M. *Konkurentsya* [Competition]. Moscow: Vilyams, 2006.

Rayzberg, B. A., Lozovskiy, L. Sh., and Starodubtseva, E. B. *Sovremennyy ekonomicheskiy slovar* [Modern economic dictionary]. Moscow: Infra-M, 2011.

Sabluk, P. T., and Kropyvko, M. F. "Klasteryzatsiia yak mekhanizm pidvyshchennia konkurentospromozhnosti ta sotsialnoi spriamovanosti ahrarnoi ekonomiky" [Clustering as a mechanism for enhancing competitiveness and social orientation of agricultural Economics]. *Ekonomika APK*, no. 1 (2010): 3-12.

Sokolenko, S. I. *Klasteri v hlobalnii ekonomitsi* [Clusters in a global economy]. Kyiv: Lohos, 2004.

"The European Cluster Memorandum. 2008." <http://www.corallia.org/images/stories/documents/AboutCorallia/AboutCorallia-doc-005.pdf>

УДК 336

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ФОРМУВАННЯ

© 2017 ОРИЩИН Т. М., БОБЕРСЬКА Н. В.

УДК 336

Орищин Т. М., Боберська Н. В. Інвестиційний клімат України та шляхи його формування

Метою статті є дослідження чинників, які визначають позитивний інвестиційний клімат в Україні. Серед них: потенційно місткий ринок, наявність багатих природних ресурсів, достатній науково-технічний потенціал, значний сільськогосподарський потенціал (вигідне географічне розташування, сприятливий клімат, родючі ґрунти), розвинена інфраструктура, кваліфіковані трудові ресурси, сформована законодавча база з питань іноземних інвестицій. Проаналізовано сучасний стан інвестиційного клімату в Україні, який характеризується високим рівнем ризикуваності. Обґрунтовано актуальність здійснення таких необхідних заходів для поліпшення інвестиційного клімату в Україні: боротьба з корупцією, реформа судової гілки влади та правоохоронних органів, формування сприятливого інвестиційного іміджу, сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури та фондового ринку, підтримка малого підприємництва.

Ключові слова: інвестиційний клімат, інвестиції, ресурси, інвестор, інвестиційна привабливість.

Бібл.: 10.

Орищин Тетяна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

E-mail: oryshchyn.t@gmail.com

Боберська Наталія Володимирівна – кредитний фахівець, відділення АТ «ОТП Банк» у м. Стрий (вул. Шевченка, 87, Стрий, 82402, Україна)

E-mail: natalya-boberska@mail.ru

УДК 336

Орищин Т. М., Боберская Н. В. Инвестиционный климат Украины и пути его формирования

Целью статьи является исследование факторов, определяющих положительный инвестиционный климат в Украине. Среди них: потенциально емкий рынок, наличие богатых природных ресурсов, достаточный научно-технический потенциал, значительный сельскохозяйственный потенциал (выгодное географическое положение, благоприятный климат, плодородные почвы), развитая инфраструктура, квалифицированные трудовые ресурсы, сформированная законодательная база по вопросам иностранных инвестиций. Проанализировано современное состояние инвестиционного климата в Украине, который характеризуется высоким уровнем рискованности. Обоснована актуальность осуществления таких необходимых мер по улучшению инвестиционного климата в Украине: борьба с коррупцией, реформа судебной ветви власти и правоохранительных органов, формирование благоприятного инвестиционного имиджа, содействие развитию инвестиционной инфраструктуры и фондового рынка, поддержка малого предпринимательства.

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвестиции, ресурсы, инвестор, инвестиционная привлекательность.

Библ.: 10.

Орищин Татьяна Михайловна – кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, Ивано-Франковский национальный технический университет нефти и газа (ул. Карпатская, 15, Ивано-Франковск, 76018, Украина)

E-mail: oryshchyn.t@gmail.com

Боберская Наталья Владимировна – кредитный специалист, отделение АО «ОТП Банк» в г. Стрий (вул. Шевченка, 87, Стрий, 82402, Украина)

E-mail: natalya-boberska@mail.ru

UDC 336

Oryshchyn T. M., Boberska N. V. The Investment Climate of Ukraine and Ways for its Formation

The article is aimed at studying the factors that determine the positive investment climate in Ukraine. These include the potentially inclusive market, the availability of abundant natural resources, the sufficient scientific and technological potential, the significant agricultural potential (advantageous geographical location, favorable climate, fertile soils), the developed infrastructure, the skilled labor resources, and a developed legislative framework for the issues of foreign investment. The current status of the investment climate in Ukraine, which is characterized by a high level of risk, has been analyzed. Relevance of such necessary measures to improve the investment climate in Ukraine has been substantiated: countering the corruption, reform of the judicial branch and the law enforcement bodies, development of a favorable investment image, facilitation to the investment infrastructure and the stock market, and support for small entrepreneurship.

Keywords: investment climate, investments, resources, investor, investment attractiveness.

Bibl.: 10.

Oryshchyn Tatyana M. – PhD (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (15 Karpatska Str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine)

E-mail: oryshchyn.t@gmail.com

Boberska Natalya V. – Credit Specialist, Branch of JSC OTP Bank in Striy (87 Shevchenka Str., Striy, 82402, Ukraine)

E-mail: natalya-boberska@mail.ru

Економічна криза в Україні викликана відсутністю системних реформ, перш за все, у реальному секторі економіки, військовою агресією Російської Федерації на Донбасі та окупацією АРК. Реформування національної економіки потребує залучення довгострокового капіталу стратегічних вітчизняних та іноземних інвесторів. На сьогодні для економічного розвитку нашої держави обсяг внутрішніх фінансових ресурсів є недостатнім. У зв'язку з цим привабливими стають кошти іноземних інвесторів. Проте ситуація ускладнюється тим, що проблема інвестування вирішується в умовах світової економічної кризи, коли попит на інвестиції значно перевищує їх пропозицію.

Інвестиційний клімат безпосередньо впливає на основні показники соціально-економічного розвитку країни. Позитивний інвестиційний клімат сприяє вирішенню соціальних проблем, забезпечує високий рівень зайнятості населення, дозволяє оновлювати виробництво, проводити модернізацію й нарощування основних фондів підприємств, впроваджувати новітні технології тощо. Враховуючи, що інвестиції виступають дієвим важелем здійснення структурної перебудови економіки, розв'язання соціальних і економічних проблем, то ключовими завданнями державного управління у цій сфері є: державні гарантії іноземним інвесторам на довгострокові проекти, надання державних пільг на розвиток окремих галузей економіки країни, покращення інвестиційного клімату, активізація інвестиційної активності, накопичення інвестиційних ресурсів та їх концентрація на пріоритетних напрямках розвитку економіки. За оцінками внутрішніх та іноземних суб'єктів господарювання інвестиційний клімат в Україні залишається несприятливим для залучення капіталу в економіку країни. Тому пошук шляхів його поліпшення та активізація інвестиційних процесів є найважливішими завданнями для України.

О. Герасимчук, Б. Кваснюк, А. Яценко, О. Завгородня, В. Тарасович, О. Задорожна, О. Лапко та інші науковці присвятили свої наукові дослідження вирішенню проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України та розробили низку заходів, які, передусім, потрібні для подолання взаємної недовіри між іноземними інвесторами, місцевими підприємцями та урядом.

Інвестиційний клімат – це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що зумовлює привабливість і доцільність інвестування в ту або іншу господарську систему. Україна має значний інвестиційний потенціал, зокрема: є одним з найбільших потенційно містких ринків у Європі; володіє багатими природними ресурсами; має високий рівень науково-дослідних розробок у багатьох галузях науки і техніки та достатній науково-технічний потенціал; володіє значним сільськогосподарським потенціалом (вигідне географічне розташування, сприятливий клімат, родючі ґрунти); має добре розвинену інфраструктуру. Окрім того, привабливість української економіки для іноземних інвесторів ґрунтується на: наявності кваліфікованих трудових ресурсів; сформованій законодавчій базі з вирішення питань іноземних інвестицій, яка, зо-

крема, впроваджує національний режим діяльності для фірм з прямими інвестиціями; посиленні зв'язків з країнами ЄС; членстві в СОТ тощо. Однак, попри ці суттєві переваги, інвестиційна привабливість України сьогодні залишається низькою, оскільки інвестиційний клімат в Україні є досить ризикованим. З кожним роком частка України у світових обсягах інвестицій скорочується. Революція Гідності суттєво погіршила національну економічну ситуацію та трансформувала зовнішньоекономічну діяльність нашої держави. Збройний конфлікт на сході України, скорочення обсягів російського ринку мають також негативний вплив на платіжний баланс країни.

Економіка України перебуває у складній економічній ситуації, яка зберегла тенденції до погіршення у 2016 р. Питання створення сприятливих умов розвитку бізнес-клімату в Україні залишається одним з найактуальніших. Обсяг залучених з початку 2016 р. прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на кінець 2016 р. становив 42851,3 млн дол. США (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) та в розрахунку на одну особу населення – 1000,5 дол.

У 2016 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1042,4 млн дол. і вилучено 351,3 млн дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення вартості акціонерного капіталу за рахунок переоцінки, втрат і перекласифікації становило 3604,0 млн дол., у тому числі за рахунок курсової різниці – 3539,3 млн дол.

У 2016 р. інвестиції надходили зі 133 країн світу. Із країн ЄС із початку року внесено 33154,9 млн дол. інвестицій (77,4% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 9696,4 млн дол. (22,6%).

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 12274,1 млн дол., Німеччина – 5489,0 млн дол., Нідерланди – 5108,0 млн дол., Російська Федерація – 2685,6 млн дол., Австрія – 2354,3 млн дол., Велика Британія – 1953,9 млн дол., Британські Віргінські Острови – 1872,6 млн дол., Франція – 1539,2 млн дол., Швейцарія – 1371,2 млн дол. та Італія – 966,6 млн дол.

Прямі інвестиції з України здійснювалися до 46 країн світу, переважна частка яких була спрямована до Кіпру (93,0%). Як бачимо, головним інвестором України є Кіпр, що має викликати у нас занепокоєння, адже ця країна має славу офшорної. За її допомогою і здійснюються корупційні схеми з відмивання грошей.

Протягом 2014–2016 рр. урядом України вжито комплекс заходів зі створення якісно нових умов ведення бізнесу, що мають забезпечити відбудову економіки України та її стабільний розвиток. Проте, на жаль, ці заходи ще не дали бажаного результату, тому що затверджені лише на папері та не виконуються через високий рівень корупції.

На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

У випадку припинення інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення його інвестиції в натуральній формі або у валюті інвестування без сплати мита, а також доходів від інвестицій у грошовій або товарній формі. Держава також гарантує безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків та інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

Вирішенню проблемних питань інвесторів покликані сприяти комісії зі сприяння досудовому врегулюванню суперечок з інвесторами, які можуть створюватися органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування як тимчасові консультаційно-дорадчі органи з метою сприяння досудовому врегулюванню суперечок між інвестором і органом виконавчої влади (місцевого самоврядування).

З метою пошуку дієвих механізмів залучення іноземних інвестицій в Україну урядом держави на регулярній основі проводяться бізнес-форуми за участю потенційних іноземних інвесторів.

Зазначені заходи покликані сприяти покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню обсягів залучення іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в економіку держави.

Ситуація з досить незначними обсягами надходжень іноземних інвестицій в Україну продовжується. Хоча в Україні в середньому третина іноземних інвестицій надходить у промисловість, однак в основному фінансуються низькотехнологічні галузі та виробництва (металургія, загальна хімія, харчова промисловість). Ще третина іноземних вкладень припадає на фінансову діяльність, яка, хоч і є вкрай необхідною для здійснення всіх видів господарської діяльності, не може розглядатися реальною основою добробуту країни у довгостроковій перспективі [3]. Неоднорідною є й інвестиційна привабливість регіонів України. Лідерами в залученні інвестицій багато років поспіль є місто Київ, Дніпропетровська та Харківська області. Таке спрямування прямих іноземних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву в їх розвитку.

Незначний обсяг інвестицій в Україну є ключовим показником несприятливого інвестиційного клімату. За результатами досліджень Європейської бізнес-асоціації, 85% підприємців незадоволені станом інвестиційного клімату в Україні [4]. Серед основних негативних рис інвестиційного клімату в Україні експерти визначають: політичну та економічну нестабільність, збройний конфлікт на сході України, незавершеність процесу реформ, високий рівень корумпованості та забюрократизованість політичної системи, недосконалість та протиріччя законодавчої бази, відсутність єдиної стратегії щодо заохочення інвестицій, непередбачуваність податкової політики, слабку судову систему, слабе валютне регулювання, не-

послідовну політику НБУ, неефективну роботу митниці. Вагомою причиною низької інвестиційної привабливості для системних іноземних інвесторів можна вважати і наявність величезного тіншового сектора в Україні.

При здійсненні комплексної оцінки інвестиційного клімату країни-інвестори орієнтуються також на висновки міжнародних рейтингових агенцій. Так, згідно з оцінкою Всесвітнього економічного форуму, Україна посіла 85 місце зі 138 у рейтингу Індексу глобальної конкурентоспроможності-2016, втративши за рік шість позицій (у попередньому рейтингу вона займала 79 позицію) [9]. Негативними факторами для ведення бізнесу в нашій країні визначено: корупцію, політичну нестабільність, інфляцію, неефективну державну бюрократію, ускладнений доступ до фінансів, часту зміну урядів, високі податкові ставки, складність податкового законодавства, регулювання валютного ринку, невідповідну якість інфраструктури, обмежувальне регулювання ринку праці, недостатню здатність до інновацій, злочинність та крадіжки, погану етику робочої сили, низьку якість охорони здоров'я та недостатню освіченість працівників. Серед основних проблем автори рейтингу називають перебудову інституціональної структури (130 місце), скорочення домінування великих компаній на внутрішніх ринках (129 місце) та підвищення конкурентності ринків (125 місце) і, отже, їх ефективності (112 місце) [1].

За результатами дослідження Світового банку Doing Business 2016, за легкістю ведення бізнесу Україна увійшла в ТОП-100, піднявшись за рік на 1 позицію і зайнявши 80 місце [6]. Укладачі рейтингу відзначили ряд покращень у бізнес-кліматі України: спрощення процесу сплати податків для компаній завдяки введенню електронної системи подання декларацій та сплати єдиного соціального податку; зменшення кількості центральних органів виконавчої влади, що здійснюють нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності; адаптація українських стандартів до європейських. Разом з тим, більшість цих заходів лише незначно поліпшили існуючу систему, Україна в рейтингу поступається як державам – членам ЄС, так і своїм найближчим сусідам, включно з РФ [2].

За результатами досліджень Європейської бізнес-асоціації (ЄБА), показник індексу інвестиційної привабливості за 4 квартал 2016 р. склав 2,51 і так і не перевищив докризовий рівень 2011 р., залишаючись у негативній площині (є нижчим за 3 бали). Згідно з опитуваннями 89% керівників не бачать жодних передумов для стабілізації фінансового ринку, 80% – не задоволені ефективністю боротьби з корупцією, 77% респондентів не помітили реформ судової системи, 55% підприємців не задоволені митними процедурами, стільки ж не бачать прогресу з відшкодуванням ПДВ. Лише 17% опитаних помітили незначне спрощення митного оформлення, 11% відзначили покращення у судовій сфері, 8% вважають, що торгівля стала простішою [5]. Окрім того, на 7 пунктів погіршився рейтинг індексу економічної свободи України, у 2016 р. вона посідала 162 місце зі 178 країн. Дослідники відзначають, що Україна погіршила

свої позиції за вісьмома з 10 показників, найгірша ситуація з гарантіями прав власності, інвестиціями, управлінням державними витратами. Серед країн Європи Україна перебуває на останньому місці та належить до списку країн з «репресивною економікою» [8].

За результатами Індексу сприйняття корупції-2016 від Transparency International Україна лишається однією з найбільш корумпованих країн світу і найкорумпованішою країною Європи, займає 131 місце зі 176 позицій. Нещодавно прийняті закони поки не дали відчутних результатів у антикорупційній боротьбі [10].

Оцінюючи незадовільний стан процесу іноземного інвестування, експерти вважають головною причиною цього недосконалу політику уряду. Збільшення обсягів іноземного інвестування в Україні можливе лише за умов підвищення її інвестиційної привабливості та створення механізму взаємодії іноземного інвестора й органів державної влади.

Поліпшення інвестиційного клімату потребує підвищення стабільності та прозорості політичної системи України, зменшення рівня її корумпованості, подолання тенденцій криміналізації суспільства, прискорення процесів дерегуляції підприємницької діяльності в цілому, завершення судової реформи.

Значну роль у створенні сприятливого інвестиційного клімату відіграє стабільність законодавчої системи, держава має надійно забезпечувати захист прав іноземних інвесторів і розробити систему їх страхування від можливих ризиків здійснення інвестиційної діяльності на території України.

Особливу увагу необхідно приділити інформаційному забезпеченню залучення іноземних інвестицій. Доцільним, на нашу думку, є розробка чіткої державної стратегії залучення іноземних інвестицій, визначення пріоритетних галузей економіки, ефективного функціонування яких зумовить подальше поживлення в інших секторах. Сьогодні серед них в Україні можна виділити аграрний сектор, сферу високих технологій, IT-індустрію, машинобудування, нафтогазову та енергетичну галузі.

При розробці інвестиційної стратегії слід враховувати географічні та соціально-економічні відмінності регіонів України. Одним з альтернативних джерел фінансування регіональних інвестиційних програм і проектів можуть стати заощадження мігрантів і національної діаспори. Тому уряду доцільно було б розробити стратегію залучення грошових переказів мігрантів з урахуванням їх інтересів і потреб. У перспективі, заробивши економічну й фінансову довіру мігрантів, Україна може розраховувати й на інші складові міжнародного ринку капіталу [7]. Для стимулювання інвестиційної діяльності та покращення інвестиційного клімату в Україні необхідно сформувати стабільну державну політику у сфері іноземного інвестування, розраховану на довгострокову перспективу, та розробити обґрунтовану державну стратегію залучення іноземних інвестицій, з урахуванням національних цілей та пріоритетів. Це сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості вітчизняної економіки на міжнародному ринку капіталу та прискорить процес відтворення її потенціалу в склад-

них політико-економічних умовах. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямку є питання підвищення інвестиційної привабливості регіонів України.

Щоб мати серйознішу основу для економічного зростання, Україна повинна звернутися до вирішення головних проблем. Можливо, найголовнішою проблемою країни є необхідність перебудови своєї інституціональної структури. Також варто зважати на перелік проблем, що не дозволяють ефективно розвиватися, а саме: нецільове використання бюджетних коштів, низька довіра громадськості до політиків, хабарі та неформальні платежі, залежність судової системи, слабка ефективність правової системи у врегулюванні суперечок, непрозорість роботи держорганів, ненадійність роботи правоохоронних органів, поганий стан доріг, ефективності системи охорони здоров'я, початкової та вищої освіти і професійного навчання та ін.

Важливим кроком у цьому напрямку є підписання та ратифікація Угоди про асоціацію та поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, що відкриває нові можливості для української економіки, але водночас вимагає здійснення докорінних реформ у соціально-економічній сфері та всеохоплюючої модернізації виробництва. Реалізація євроінтеграційних намірів України стане можливою лише за умов мобілізації та ефективного спрямування значних інвестиційних ресурсів у розбудову промислового комплексу, який має стати рушійною силою економічного зростання в Україні.

ВИСНОВКИ

Отже, основними напрямками поліпшення інвестиційного клімату України повинні стати:

- ✦ припинення військових дій на сході України;
- ✦ боротьба з корупцією;
- ✦ реформа судової гілки влади та правоохоронних органів;
- ✦ формування сприятливого інвестиційного іміджу через організацію та участь у міжнародних виставках, ярмарках, інвестиційних проектах, публікації в міжнародних друкованих виданнях відповідного профілю;
- ✦ сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури (інвестиційних фондів, аудиторських і страхових компаній);
- ✦ поліпшення інформаційного забезпечення іноземних інвесторів щодо потенційних можливостей інвестування;
- ✦ розробка та подання пропозицій у вищі органи державної влади України щодо вдосконалення державного регулювання сфери іноземного інвестування;
- ✦ підтримка малого підприємництва, оскільки малий і середній бізнес дозволяє використовувати інвестиційний потенціал територій, створювати конкурентне ринкове середовище, швидко реагувати на споживчі потреби та кон'юнктуру ринку, розширювати мережу видів діяльності, орієнтуватися на регіональну і місцеву специфіку;

- ✦ сприяння розвитку фондового ринку з метою активізації участі іноземних інвесторів у процесах приватизації, зокрема шляхом здійснення портфельних інвестицій.

Необхідними завданнями державної політики є якісна ревізія існуючої системи формування та підтримання інвестиційного клімату України, стратегічний аналіз пріоритетів розвитку національної економіки, а також ідентифікація чинників, які обумовлюють неефективність нормативно-правових актів, що приймаються з метою підтримання сприятливого інвестиційного клімату України. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Індекс Глобальної конкурентоспроможності 2012–2016 // Український національний гід. URL: <http://ung.in.ua/ua>
2. Аналіз індексу конкурентоспроможності України в 2013–2016 рр. // Infolight – інформаційно-аналітичний центр. URL: <http://infolight.org.ua/>
3. **Гайдуцький А.** Не за крихти. Україні потрібна якісно нова стратегія залучення іноземного капіталу. URL: <https://dt.ua/finances/ne-za-krihti-ukrayini-potribna-yakisno-nova-strategiya-zaluchennya-inozemnogo-kapitalu-.html>
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Європейської Бізнес-Асоціації. URL: <http://www.eba.com.ua>
6. Офіційний сайт проекту Doing Business. URL: <http://russian.doingbusiness.org>
7. **Третяк Н. М.** Фактори формування інвестиційного клімату в Україні. *Фінансовий простір*. 2013. № 3 (11). С. 165–170.
8. Index of economic freedom 2015. Heritage Foundation. URL: <http://www.heritage.org/index>

9. The Global Competitiveness Report 2014–2016. URL: <http://www.weforum.org/reports>

10. Звіт Transparency International Corruption Perceptions Index. URL: <http://www.transparency.org/country/#UKR>

REFERENCES

“Analiz indeksu konkurentospromozhnosti Ukrainy v 2013-2016 rr.” [Analysis of competitiveness index of Ukraine in 2013-2016.]. Infolight – informatsiino-analitychnyi tsentr. <http://infolight.org.ua/>

Haidutskyi, A. “Ne za krykhty. Ukraini potribna yakisno nova stratehiia zaluchennia inozemnoho kapitalu” [Not for the crumbs. Ukraine needs a qualitatively new strategy of attracting foreign capital]. <https://dt.ua/finances/ne-za-krihti-ukrayini-potribna-yakisno-nova-strategiya-zaluchennya-inozemnogo-kapitalu-.html>

“Indeks Hlobalnoi konkurentospromozhnosti 2012–2016” [The Global competitiveness index 2012–2016]. Ukrainykyi nationalnyi hid. <http://ung.in.ua/ua>

“Index of economic freedom 2015. Heritage Foundation”. <http://www.heritage.org/index>

Ofitsiyni sait IEvropeiskoi Biznes-Asotsiatsii. <http://www.eba.com.ua>

Ofitsiyni sait proektu Doing Business. <http://russian.doing-business.org>

Ofitsiyni sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Tretiak, N. M. “Faktory formuvannia investytsiinoho klimatu v Ukraini” [Factors of formation of investment climate in Ukraine]. *Finansovyi prostir*, no. 3 (11) (2013): 165-170.

“The Global Competitiveness Report 2014–2016” <http://www.weforum.org/reports>

“Zvit Transparency International Corruption Perceptions Index” [The Report of Transparency International Corruption Perceptions Index]. <http://www.transparency.org/country/#UKR>